

Posudek diplomové práce Bc. Kateřiny Vlachynské „Vliv tréninku exekutivních funkcí na regulaci negativních emocí“

Diplomová práce Kateřiny Vlachynské je zaměřena na jedno z aktuálních témat současné neuropsychologie, studium vlivu tréninku exekutivních funkcí na regulaci negativních emocí. Práce je členěna na teoretickou a empirickou část. Teoretická část práce (49 str.) je tvořena celkem třemi hlavními kapitolami, bohatě vnitřně členěnými do četných podkapitol. První z nich uvádí problematiku emocí se zvláštním důrazem na otázky emoční regulace, druhá představuje neuroanatomii emocí ve vztahu ke kognitivním funkcím a třetí je věnována problematice exekutivních funkcí a otázkám jejich tréninku. Empirickou část práce (44 str.) tvoří sedm hlavních kapitol, z nichž první (a celkově čtvrtá) představuje předmět výzkumu, další, celkově pátá kapitola vymezuje cíle výzkumu, šestá kapitola přináší formulaci výzkumných hypotéz a sedmá uvádí výzkumný design včetně výzkumných východisek, popisu fází výzkumu a představení použitých výzkumných metod. V osmé kapitole je představen výzkumný soubor, devátá kapitola přináší přehled zjištěných výsledků a jejich interpretaci. Desátá kapitola je věnována diskusi a po ní následuje (již nečíslovaný) závěr práce.

Práce byla předložena k posouzení a obhajobě v celkovém rozsahu 93 str. textu, dále práce obsahuje 5 str. soupisu použité literatury, seznam obrázků, seznam tabulek, seznam grafů a 24 str. příloh obsahujících kopie použitých metod, příklady obrázků a ukázky sekvencí experimentů a tabulky statistického zpracování dat.

Práce je sepsána přehledně a srozumitelně, dobrou češtinou a na velmi dobré úrovni odborného jazyka. Vychází z rozsáhlého a relevantního literárního zázemí, jež vhodně kombinuje domácí i zahraniční a periodické i neperiodické zdroje. Empirická část práce představuje výsledky studia vlivu počítačového tréninku exekutivních funkcí na regulaci negativních emocí, provedené u souboru 25 probandů (z toho 17 žen a 8 mužů), rozdělených do experimentální (N = 14) a kontrolní (N = 11) skupiny s pomocí následujících metod: Profile of Mood States (POMS; původně McNair, Lorr, Droppleman, 1971, v práci byla použita česká verze upravená I. Stuchlíkovou et. al., 2005), Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS; Gratz, Roemer, 2004) a systém fotografií pro výzkum emocí International Affective Picture System (Lang et al., 2005). Výsledky prokázaly pozitivní vliv tréninku ve škálách DERS a v IAPS experimentu u obou skupin.

K práci mám následující připomínky:

1. Přes respekt k povaze výzkumu a poměrně náročně metodice je třeba považovat rozsah výzkumného souboru (25 probandů) za nedostatečný z hlediska možné generalizace zjištěných výsledků. Autorka by měla při obhajobě uvést důvody proč se nepodařilo získat rozsáhlejší soubor. Jako velmi žádoucí by se jevilo též rozšíření výzkumného souboru nejméně o jednu další věkovou skupinu starších probandů ve věku nad 35 let.
2. Rovněž liší se velikost slupin probandů na setkáních před a po tréninku se mohla ve výsledcích projevit vzhledem k tomu, že přítomnost dalších jedinců může hrát v regulaci emocí významnou roli jak autorka správně poznamenává na str. 92.
3. Přestože byl potvrzen pozitivní vliv tréninku u obou skupin probandů, 56% probandů uvedlo, že si žádné zlepšení díky tréninku neuvědomuje. Jak lze toto zjištění interpretovat?
4. Název původní metody POMS je „Profile of Mood States“, tedy ne „Profile of Moods Scale“ (str. 56) a zmíněná vyloučená pozitivně orientovaná dimenze se nazývá „Vigor – Activity“.
5. V práci jsou některé drobné nepřesnosti v práci s literaturou, např. na str. 57 je zmíněna studie, zpracovaná Gratzem a kolegy (2004) a o 4 řádky dále na téže stránce studie Gratze a Roema (2004), v seznamu literatury je však uvedena pouze studie Gratze a Roemera (2004), nebo studie Klinberga et al. (2005), uvedená na str. 43, je v seznamu literatury uvedena jako práce Klinberga (2005).

Závěr:

Přes některé uvedené limity práce a zmíněné dílčí nedostatky je možno považovat diplomový úkol Kateřina Vlachynské za splněný. Autorka prokázala schopnost samostatně formulovat výzkumný problém a výzkumně jej ověřit. Diplomová práce Kateřiny Vlachynské splňuje požadavky kladené na tento typ prací na FF UK v Praze, proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení mezi velmi dobře a výborně podle průběhu obhajoby.

V Praze dne 17. 1. 2016

prof. PhDr. Vladimír Kebza, CSc.

